

ОДОЧ НЕСТОР АПРИЛА 1941-ве

Занимљава чињеница. Има некога даме, поми-
њају смо седам година од 27-ога марта, и није при том потребно било ни рећи,
ни мартемпти од које године беше тај мртвачки дан. Сви смо ~~били~~, знајмо, и
знаћемо. Јер је то био дан борбен и позитиван: определио се дух народа, свако
који се груди каменом, смакао се очију маглу, казао да кроз честитост води само
један ~~пут~~ пут у одјакуку и у чин. — а пре неки дан, при помену датума б-ти ап-
рил, требало је да људи мако застакну, мако да потраже по земљу и сећају. Ах, да.
Јер је то био дан негативан, дан разбијања, празник обести. И гаје, људи од мора
~~и~~ и честитости брину то, заборављајући Гашит како на једном месту у својој
биографији Агриноке: "Кад би у моји мако било да тако заборављамо, као што
бутимо!" а ето човек заборавља зло, а памти добро. За тако кратко време, годиш-
њицу б-тога априла треба тражити по сећају! Извесн више од три, скоро четири
године како је дошао обрачун, дошко успостављање разнотеже, постепено забо-
рављање, енергично забрисавање разорења радом макионе руку, жељом за уравнотеже-
ним жилотом макионе и макионе људи.

ХХ

Један сличан закон заједнички је у свима идеологија-
ма и системима философијама и верама: закон разнотеже. Нетермаки свет не по-
стоји ~~ни~~ тога закона, ни духовни свет, ни когика, ни музика ни морак. И морак
је ствар рачуна и циља — учили су у древној Грчкој Питагорејим. Правда је
ствар рачуна — тврдио је Декарт. Равнотеже, то је рачун и обрачун, зато сав
свет стоји на рачуну и обрачуну. Наредно, бивају у том ~~закону~~ рачуну грешке,
сметње, насиље, јер има енергија у којима живе страсти. Али над енергијама сто-
ји закон разнотеже, уравнотежења. Тога се закон боје нарочито слични, обески,
разбијачи, они који паду у первоначалну хипотезу да мисле само о себи. Зав-
се Цезар и Наполеон трајки су се на пророчиствима, негајући да скушају метафи-
зичка објављања за оно што је по рачунаши јасно и неизбежно. Докус-покус са
божијиственим цезаром није се држao, оборио га је закон разнотеже. Обест су
кавајају све митологије у боговима, али та хипотеза држи се у човеку
Кад је обест ушао у главу Цезара и Наполеона, да у наше време у једнога
вође онда тако аналитичке главе некве су биле Цезарова Наполеонова ~~и~~ ~~и~~
нисне пророчије ход величнога позива и граниче величнога позива испре законе
разнотеже, ~~додаде~~ г

разнотеже. Можда ће Платоново генијално учење некад још имати даљу ставу; можда ће ћији систем да се шифрама и пише да се шифрима мачином говори у пресудним тренутцима, те да честите заблуде и збрка због неадекватности и непрепријатности језичког израза. Можда би онда обуст изгубика мој и чар да застапљаје и заводи људе. Јако су ~~демократи~~ вожди оног шестога пријата обеску теорију: ~~и~~ Уинстити, све уништи и Русију и Британску и такле! Рачунски, по закону, разно-
теже исход је) и ту био јасни и неминовни од самога почетка. "Сломиће се сила, мора се склонити" — говорио нам је сејак наш, по закону разнотеже, искојучено је да се свет уништи, као што је искојучена и светска властадина у буквалном смислу. Али, по закону разнотеже могућно је да се ресе умарају! да ли ће то мислити они који су ~~извршили~~ претрпели дле тешке катастрофе. Да ли не то ~~помињају~~ и данашњи обеску изазивачи који ходе власт над народима. Да ли не виде да се закон разнотеже добро схаже са тенденцијом: ~~извршио~~ да народи живе и раде без господара, ~~и~~ глада и ~~и~~ патрова. Немачки води, пре седам година, ~~извршио~~ су да разговарају са законом разнотеже језиком уништења. Шта се десило? Настава разнотеже по ужасну цену: Немачка је изгубила ~~демачку~~, али је Европа изгубила једну од најкултурнијих својих земаља, ~~Немачку~~.

ХУ

Приказ б.тога, пре седам година, немачки авиони, за ово време мојими, сребрнасто беки вибетроси — разбили су Београд. Авијатичари екит на војска, не пљачкају, они уништавају. Објектехи, надјектехи, ухетехи. По Београду, рене, рене. Али, Београд има мукно, тардо срце. И мукну армију; веру у рачун и правду. Захадата је тишина, она, како каже један песник, са леким звоном које одједадед испуни град, околну, реке, поља. Нигде звука човечјег живота, никада изживене воде. Но кадама, уграђују дрвећа, гужве бакарне жице. Разбили су авијатичари разнотежу материје ~~и~~ и функција: један чист, непогрешно прави, хан рачун збораки, и са гордошуму испустили сферу уништења. За њима су стигли моторизовани који се крећу по земаљи. Гордо грме у греде у разноразним точковима. Понеко сјаје са чекичнога коња, проба љенку бразу, гдеда око себе, запиже нешто у ципну ~~зидину~~ бекежинцу. Један је сјајао пред разливом правом водом и жудио се заглавао у ту воду. Мори га жеђ — разнотеже утробних фумнија. Срнски не зна — иска влековати језички израз. Неми онога ко зна немачки — шифрни сигнали још чину језик и логика. Кутна вода је превика и ~~се~~

стененик у разојијену впотеку. Апотека моримати вине скавине. Загази у воду, уђе у впотеку проба две водоводне скавине. Тарде, сухе, беживотне, разрвишнотеже не. — Васер? — доникије. Олговија му, између некога ретких професионалаца, средозечан човек, професор хемије, немачки љек који је у Шаркотенбургу сјајно научио све о закону разнотеже. — Водовод је разбијен мртв. — Италијаните? — Нико ко. Ми идемо 4-5 километара по воду за пите а за друго на реку, на Језу. — А где је та пијаћа вода, и јесте ли сигуран да у тој кући и сада још има воде? — Није то кућа. — Бунар? — Не, то је подељена земља, извор тече, на две хуке. — Клеккасерт, ах! тече стаклом дosta воде. — Да да, ја сви чиним јутрас ишао по воду — под земљом је све у реду. — А где је то? — вади пакет Београда, скупа, глада, понамаља као основац, оде мајевад великим кесом из Топчидера.

XX

Аристотел размишљајући о ретовима и препадима, забележио је: Најсремнији заочини су почињени не због сиромаштве и оскудњине, него због експансивног преномерности. Од свих експансивних обест је онај који ~~се~~ закон разнотеже високојуто не подноси. Историје ~~се~~ истиче арсту шифарног термина: до дванаест година највише и онда извесна катастрофа. Обест је онај фаза људске искарености, кад човек или нација не осећа више матерњаким свет око себе као стварност од свих законских рачуна, и кад не верује у друге народе. Обесна нација, то је арста забудних метафизичара који ~~се~~ раздозима тумаче потпуно јасне ствари и појаве. Ужасно је стаје кад један народ не може нормално да замисли други народ, не може да верује у њега, не може да му жели живот. Априка б-тога, пре седам година, таклу је поруку донеша ишао један обесни политички и расматрач. Јеван перков је настојао за иве посље тога. Највећи део народа у окупацији, много, види него много војске у заробљеништву. ~~Даки~~ убрзо је велики закон разнотеже ишао код иве савезника: народни устанак, вера у мушки врхину рачуна и празде. У начијем дневнику из окупације стоји: Београд је порушен, ~~да~~ попаљен, прегађен од непријатеља. Телефони узети, становници ренкирираны, радње затворене, наш бакакин с периферије, други бакаки у Немачкој, у којору иши на раду, стара Пасова у другој држави, Румења опљачкан Универзитет ме ради, из Музичке школе одмети хлавари — све пропако, све мртво... даји, народни устанак иши, и зато и наш живот само испрегнут, само разрвишнотежен. Данас је историјски кантонер те епохе овако састављен: 27-ми март, 7-ми јул, 20. октобар — а посље, као велики река мала, ведра, радика генерација, разни устанак народу из њима дух све